

Va snygg du é!

Ett informations- och diskussionsmaterial om grooming för högstadiet och gymnasiet

AKTIV SKOLA

Förord

Först några rader till dig som lärare, eller annan resursperson, som ska arbeta med materialet tillsammans med dina elever. Syftet med materialet är att få till stånd en diskussion om kärlek, relationer och sexualitet på internet. Men det gäller att vara på sin vakt, diskussioner av detta slag kan lätt urarta och personer kan känna sig utpekade. Därför är det viktigt att varsamt styra gruppen i rätt riktning, och du behöver vara uppmärksam på att ingen elev lämnar ut sig och sin situation på ett sätt som kan skada individen i förlängningen.

Nedan följer exempel på regler och utgångspunkter som kan vara användbara när det kommer till klassdiskussioner. De är tänkta att främja öppenhet och ärlighet, men även skydda de intressen som bör skyddas.

Tystnadsplikt inom gruppen, det vill säga att det som tas upp stannar i rummet (förutom det som faller in under anmälningsplikt enligt Socialtjänstlagens bestämmelser).

Respekt: alla har rätt att uttrycka sig. Övriga elever lyssnar på den som pratar utan att avbryta.

Rätten att inte delta: eleven har rätt att stå över de övningar som hen känner sig obekväma inför.

Alla människor känner ibland frustration, ilska och stress i sin vardag. Det gäller naturligtvis för såväl lärare som elever. Det här materialet handlar inte om att lära eleverna att undvika dessa känslor, eller att hålla sig undan konflikter och motsättningar utan om att handskas med dem på ett sätt som är konstruktivt. Vissa av övningarna innehåller fiktiva personer som inte tillhör heteronormen, därför är det viktigt att vara tydlig med att homofobiska kommentarer inte tolereras.

Som i all pedagogisk verksamhet är pedagogerna naturligtvis också förebilder när det gäller att hantera den här typen av yttre och inre motsättningar. Därför är det viktigt att du som ska arbeta med materialet både är seriös och intresserad av ämnet och villig att dela med dig av dina egna tankar och känslor. Din stil och ditt mod att våga visa lite mer än vanligt av dig själv är därför en av de viktigaste faktorerna för att lyckas.

Det kan vara bra att förbereda sig på att eleverna vill berätta om egna erfarenheter, en bra idé kan därför vara att koppla in elevhälsan. Se dock till, vänligt och varligt, att inte skuldbelägga eleven, och att hen inte lämnar ut sig för hela klassen.

Inledning

Unga i dag lever och agerar online. Det är viktigt att poängtera att det mesta som barn och unga gör på nätet är positivt och mer eller mindre riskfritt. De har roligt, de umgås och de lär sig saker. Dock är det så, som i vilken annan miljö som helst, att det kan hända och händer att någon råkar ut för kränkande behandling, mobbning, diskriminering och sexuella trakasserier. Det är centralt att vi som vuxna inte ser internet som boven, utan förstår att internet endast är ytterligare en arena där olika former av utsatthet kan förekomma, att det till syvende och sist handlar om mellanmännsliga problem snarare än teknik-orienterade. Om vuxenvärlden fastlägger bilden av att internet är en farozon riskerar vi att skuldbelägga de som faktiskt utsätts.

Förutom att söka information till skolarbeten, spela spel och chatta med vänner använder barn och unga nätet för att utforska sin egen sexualitet och prova olika sexuella fantasier. Ibland kan det vara så att det saknats något i skolans sexualundervisning eller att individen är undrande över frågor som rör exempelvis hbtq.

Frivillig exponering, där hen exempelvis lägger ut avklädda bilder för att stärka ett redan starkt självförtroende eller bearbeta ett svagt självförtroende, är en del av många ungdomars liv. I en tid då pornografin blivit mer utbredd, och till viss del rumsren, lockar det många och bidrar till en avdramatiserad syn på sexualitet. Nyfikenhet hör ungdomen till men precis som i andra delar av livet kan individen vara i behov av guidning och stöttning.

Sexuella kränkningar och grooming kan förekomma via de flesta sociala mötesplatserna på internet, det är alltså inte endast förpassat till nätverk av sexuell karaktär. Förövare hittar vanligtvis sina offer via mötesplatser för unga, och är duktiga på att identifiera unga som mår dåligt och/eller saknar ett stabilt socialt nätverk. Det tycks vara en gemensam faktor, det vill säga att offren oftast redan befinner sig i en riskmiljö där internet endast är ytterligare en arena där deras utsatthet blir tydlig.

Den här typen av sexuella kontaktförsök är dessvärre inte ovanligt för barn och unga. En förklaring till det kan vara att kommunikationsvägarna mellan vuxna och barn har multiplicerats med tekniken, och det har lett till att många unga har utvecklat egna strategier för att hantera den här typen av förfrågningar. Det här tycks även vara något som man hellre diskuterar med jämnåriga då vuxenvärlden förefaller sakna den kompetens som efterfrågas. Det är en utmaning för alla vuxna, för hur finns vi där för våra ungdomar utan att skuldbelägga dem?

Grooming

Grooming är ett tillvägagångssätt som innebär att en förövare söker kontakt med och knyter sig till barn och ungdomar för att senare utnyttja dem sexuellt. Förövaren försöker vinna offrets tillit genom att utge sig för att vara offrets vän, vara någon med liknande intressen eller någon som lyssnar på offrets problem och erbjuder stöd och förståelse. Men det händer också ofta att förövaren ganska snabbt blir hotfull. Förövaren skapar på detta sätt en relation alternativt en hotfull situation som möjliggör framtida sexuella övergrepp och som också gör att offret väldigt sällan berättar om övergreppen för någon.

Målet med detta tillvägagångssätt behöver inte vara att träffa offret fysiskt. I många fall är syftet i stället att begå de sexuella övergreppen över nätet. Även i de fall då förövaren via nätet förmår offret att begå sexuella handlingar på sig själv gör förövaren sig skyldig till brott. Det krävs således inte att förövaren och offret träffas fysiskt.

Informationen är hämtad ur boken Vad är grooming? av Sven Å. Christianson och Ulrika Rogland.

Hur gör man?

Vi behöver prata med våra barn och unga, inte bara om hur de har det i skolan och med vänskaps- och kärleksrelationer utan även om saker de sett på internet och om människor de kommit i kontakt med via sociala medier. Hur ser de på sitt eget beteende på nätet?

Internet erbjuder kontaktmöjligheter utan några som helst geografiska begränsningar samtidigt som man kan gömma sig bakom en falsk identitet utan att behöva riskera att ertappas.

Tillsammans bör vi arbeta med att hitta och utveckla varaktiga förhållningssätt, där barnet själv får vara med i diskussionen och komma med synpunkter. Risker är annars att vuxenvärlden skapar ett överbeskyddande internet, där tekniska lösningar premieras över sociala, och där kontakt- och relationsskapande döms ut till fördel för låsta nätverk. I stället borde vi fokusera på lösningar som minimerar riskerna med användandet, och som syftar till att öka den psykiska säkerheten.

Statistik

I dag använder 27 procent av 17–18 åringarna internet sex timmar eller mer en vanlig dag. 31 procent av 9–12 åringarna uppger att de använder internet mer än tre timmar en vanlig dag. 72 procent av 13–16 åringarna använder internet mer än tre timmar en vanlig dag. Det är många aktiviteter som är kopplade till internet vilket gör det svårt att undvika, resultatet ska med andra ord inte betraktas som att det visar att de ägnar denna tid åt att bara "surfa på nätet". Det visar vad respondenterna tolkat som att "använda internet" och kan alltså omfatta en mängd olika aktiviteter.

"Under det senaste året, har du sett porr på nätet"

I åldrarna 13–18 år konsumerar pojkar mer pornografi än vad flickor gör. Det förefaller dock nu som om skillnaderna minskar något. Det framgår av resultatet från svarsalternativet "nej" där andelen pojkar ökat från 35 procent i föregående undersökning till 44 procent. Andelen flickor som svarat "ja" har ökat med 6 procent. Det är trots allt en kraftig skillnad mellan pojkars och flickors pornografikonsumtion. Detta framgår då 26 procent pojkar och 3 procent flickor har svarat "ja, en eller fler gånger i veckan".

När det gäller frågan "Har någon du inte känner bett dig skicka bilder på dig själv där du är lättklädd eller naken på internet?" har en majoritet i åldrarna 13–18 år inte råkat ut för sådana kontaktförsök. Bland 13–16-åringar har 82 procent svarat "nej" och bland 17–18 åringar har 83 procent svarat "nej". Det är oftare flickor som råkat ut för att någon vill att de ska skicka nakenbilder. Bland 17–18-åringar ligger pojkar högre än flickor vad avser hot och mobbning, men lägre vad avser önskemål om nakenbilder

Källa: Ungar & medier 2019, Statens medieråd.

Lagar

Det är viktigt att komma ihåg att internet inte är ett rättslöst territorium, när övergrepp sker på, eller med hjälp av, internet gäller samma lagar som i samhället i övrigt. Texter eller bilder som publiceras ska vara harmlösa och inte kränkande för personen som förekommer i eller på den. I vissa fall kan publicering av texter eller bilder som inte är harmlösa eller som kränker personen som förekommer i dem vara straffbart.

Den som till exempel sprider uppgifter om att någon är kriminell eller har haft sex med väldigt många personer kan, om syftet med att sprida uppgiften är att utsätta den utpekade personen för andras missaktning, dömas för förtal till böter eller fängelse högst två år (se brottsbalken 5 kap. 1 och 2 §§).

Den som sprider bilder på eller uppgifter om någon som är uppenbart berusad, som blir retad eller mobbad, som är helt eller delvis avklädd, som har sex eller som blir utsatt för sexuella övergrepp kan dömas för olaga integritetsintrång till böter eller fängelse i högst två år (se brottsbalken 4 kap. 6 c §).

Det är också förbjudet att smygfotografera personer som befinner sig inomhus i en bostad, på en toalett, i ett omklädningsrum eller annat liknande utrymme. Om man gör detta kan man dömas för kränkande fotografering till böter eller fängelse i högst två år (se brottsbalken 4 kap. 6 a §).

Sexualbrott ansågs tidigare vara så kallade egenhändiga brott vilket innebar att det var förövaren själv som skulle utföra övergreppet. Högsta domstolen uttalade dock i mål NJA 2015 s. 501 att det är ett sexuellt övergrepp mot barn även om förövaren förmår offret att utföra den sexuella handlingen på sig själv. Detta innebär att man kan dömas för flera av sexualbrotten i brottsbalkens 6 kap. även om man genom nätet förmår offret att utföra den sexuella handlingen på sig själv.

Den som, med syfte att begå sexualbrott mot barn under 15 år, föreslår eller bestämmer en träff kan dömas för kontakt med barn i sexuellt syfte till böter eller fängelse i högst två år (se brottsbalkens 6 kap. 10 a §). Det spelar ingen roll om träffen är på nätet eller utanför nätet.

Den som uppmuntrar, hetsar eller utpressar barn och unga under 15 år att posera avklädda framför exempelvis en webbkamera kan dömas till utnyttjande av barn för sexuell posering till böter eller fängelse i högst två år (se brottsbalken 6 kap. 8 §).

Om förövaren blottar sig över nätet för att väcka obehag eller ofredar sitt offer via mail eller chatt kan hen dömas till sexuellt ofredande som kan ge böter eller fängelse upp till två år (se brottsbalken 6 kap. 10 §).

Personer som samlar och/eller sprider pornografiska bilder där barn under 18 år porträtteras i sexuella situationer döms för barnpornografibrott, vilket kan leda till fängelse i högst två år (se brottsbalken 16 kap. 10 a §).

I Sverige är man straffmyndig från 15 års ålder vilket betyder att även någon mellan 15 och 18 år kan göra sig skyldig till ovanstående brott.

Diskussionsunderlag

Materialet innehåller förslag på diskussionsämnen under sju olika övergripande rubriker. Även om ordningen är förutbestämd kan du själv välja fritt vilka frågeställningar som passar just din elevgrupp och på så sätt anpassa lektionerna efter din grupps förutsättningar.

Dela upp klassen i smågrupper om tre till fem elever, men be var och en av eleverna att först ensamma svara på frågorna, för att därefter diskutera i gruppen. Samtliga diskussionspunkter och övningar är endast förslag. Anpassa gärna materialet efter just din grupps förutsättningar, till exempel genom att lägga till ytterligare frågor som du anser behöver tas upp, eller helt välja bort frågor och övningar.

Isak träffar en nätdejt

Isak är 15 år och bor i en mindre stad på landsbygden. Han har börjat förstå att han inte känner sig attraherad av tjejer, utan att han känner mer dragning till killar. Isak har ingen han vågar anförtro detta till så han söker sig ut på internet och hittar ett community för hbtq-personer. Där kommer han i kontakt med Jesper som är 18 år.

De diskuterar allt mellan himmel och jord, förutom sex. De kommunicerar dagligen i flera veckors tid, dock utan att byta nummer eller adress. Det enda Isak berättat är att han bor i en mindre stad utanför Örebro. Jesper bor i Malmö, så det är aldrig tal om att träffas.

Efter fyra månaders intensivt chattande berättar Jesper att han ska till Örebro på en jobbintervju. Han frågar i förbifarten om det kanske inte är dags att ta en fika och ses på riktigt, och eftersom han inte känner till staden får Isak välja fik. Isak tackar glatt ja. Jesper ber om Isaks telefonnummer så att han kan höra av sig om han blir sen.

Dagen för träffen, en halvtimme innan de ska ses, får Isak ett meddelande från Jesper. Han berättar att jobbintervjun blev tidigarelagd och att han fått jobbet. Problemet är bara att han var tvungen att skynda sig tillbaka till kompisens lägenhet som han bor hos under Örebrovistelsen eftersom han lovat att gå ut med kompisens hund. Han frågar om Isak kan möta honom vid kompisens lägenhet så att de kan gå på en promenad ihop. Isak svarar att det okej och beger sig mot lägenheten.

- Är detta scenario trovärdigt?
- Finns det några risker med att träffa Jesper?
- Kan Isak veta att Jesper talar sanning?
- Kan Isak göra något annorlunda?
- Vilka försiktighetsåtgärder finns om man ska träffa någon som man bara haft kontakt med över internet?

Johan blir uthängd

Johan och Lisa har varit ett par i tre månader. De är båda 17 år och går i parallellklasser på samma gymnasieskola. På senare tid har de bråkat mer än de brukar, Lisa är konstant svartsjuk och Johan måste rapportera allt han gör. Johan tycker att situationen är jobbig och funderar på att göra slut.

En kväll efter fotbollsträningen blir Johan inbjuden till fest hemma hos en lagkamrat. Johan vill inte ha med sig Lisa på festen så han säger att han ska tillbringa kvällen med familjen i deras sommarstuga. Det är mycket folk på festen som Johan inte känner sedan tidigare, bland annat träffar han lagkompisens kusin Karin som är 19 år och kommer från en annan stad. Johan och Karin kommer bra överens och det slutar med att de sitter och pratar hela kvällen. När det är dags att bege sig hemåt frågar Karin om hon får ge Johan en avskedskyss, vilket hon får. Precis när de kysser varandra kommer lagkompisen och tar en bild.

Dagen efter festen ser Johan att lagkompisen har lagt ut kyssbilden på Instagram, han blir arg och ringer till kompisen och säger åt honom att snabbt ta bort den. Dock har Lisa hunnit se bilden och konfronterar Johan. Lisa är väldigt arg och ledsen, och Johan försöker förklara att det inte betydde något utan endast var en hejdå-puss.

Sent samma kväll får Johan ett meddelande från en kompis, han skriver att Johan borde kolla in Lisas blogg. Johan surfar in och hittar skärmdumpar från deras videochattar. Bilderna är tagna under en sexchatt och alla föreställer honom mer eller mindre avklädd.

- Är detta scenario trovärdigt?
- Var Johan otrogen?
- Vad hade Johan kunnat göra annorlunda?
- Vad hade Lisa kunnat göra annorlunda?
- Gör Lisa något olagligt när hon lägger ut bilderna?
- Hur kan man hantera svartsjuka?

Linnea och Mathilda

Linnea träffar sin kompis Mathilda på ett fik ute på stan. De går på olika gymnasieskolor så de ses inte lika ofta längre, inte som när de gick på samma högstadieskola. Linnea tycker att Mathilda alltid ser så fin ut när de ses, hon har alltid nya kläder, fina väskor och dyra skor. När de träffas frågar Linnea hur det kommer sig att hon verkar ha så mycket pengar, har hon fått höjd månadspeng?

Mathilda berättar då att hon tjänat pengar via en kontakt hon träffat på internet, en kille som heter Mikael. Det enda Mathilda behöver göra är att visa sig avklädd i webbkameran, men hon behöver aldrig vara helt naken. För Mikael räcker det med att få se henne i underkläder, och ibland vill han att hon ska säga snuskiga saker men "det är inte så farligt eftersom hon kan göra det hemifrån". Mathilda säger att hon kan fråga Mikael om Linnea också kan få visa upp sig mot pengar.

- Är detta scenario trovärdigt?
- Gör Mathilda något olagligt?
- Gör Mikael något olagligt?
- Hur skulle du agera om Mathilda var din kompis?

Felicia får obscena meddelanden

Felicia är 14 år och älskar kläder och mode. Hon är alltid på jakt efter nya, snygga outfits och spenderar det mesta av sin månadspeng på kläder och accessoarer. Nu inför sommaren har hon hittat den perfekta bikinin, hon är så glad och vill tipsa andra om den så hon lägger upp en bild i sin nya bikini på ett socialt community där hon är medlem. Felicia gör det inte för att vara sexig utan för att hon är nöjd med inköpet, och för att hon vill tipsa andra tjejer om var de kan köpa bikinin.

Någon dag efter att hon lagt upp bilden får hon ett privat meddelande från en kille som kallar sig för "Sportnörden". Han skriver att hon är jättesexig i sin nya bikini och ber henne att lägga upp fler liknande bilder. Felicia blir glad över att han tycker att hon är fin och tar det som en komplimang. Hon skriver tillbaka och tackar så hemskt mycket för komplimangen och att hon kanske kan lägga upp fler bilder senare.

"Sportnörden" fortsätter att skicka meddelanden om hur sexig hon är, vilket gör att Felicia känner sig obehaglig till mods. Trots att hon inte längre svarar på meddelandena fortsätter de att komma, och de blir grövre och grövre. Nu skriver "Sportnörden" om vad han vill göra med henne sexuellt. Felicia samlar mod till sig och skriver ett svar där hon förklarar att hon inte är intresserad av att prata mer med honom, att hon absolut inte vill diskutera sex med honom, och att hon kommer att blocka honom om han fortsätter.

Det verkar som att Felicias meddelande har hittat rätt för han skickar inget mer på ett par dagar. Men en dag ser hon att postikonen på communityt blinkar, och när hon öppnar ser hon att det är från honom. Han har bifogat en bild på sitt könsorgan, och skriver att han vet var Felicia bor, i vilken skolan hon går och vilka hon umgås med, och om hon inte skickar en avklädd bild tillbaka kommer han att söka upp henne.

- Är detta scenario trovärdigt?
- Är det okej att lägga ut bilder på sig själv i bikini/badkläder?
- Hade det varit någon skillnad i berättelsen om Felicia varit kille?
- Hur vanligt tror du att det är att få liknande meddelanden som de Felicia fick?
- Vad hade Felicia kunnat göra annorlunda?
- Gör "Sportnörden" något olagligt?

Hur presenterar du dig på nätet?

I det verkliga livet är det ovanligt att vi redan vid första mötet med en okänd person berättar hela vår livshistoria, inklusive var vi bor, vårt fullständiga namn, vårt telefonnummer med mera. Men detta tillvägagångssätt är dock inte ovanligt när det kommer till våra presentationer på sociala medier. En likhet mellan möten i det verkliga livet är däremot att vi ibland töjer på sanningen och försöker visa upp oss från vår bästa sida.

Skillnaden är emellertid att på internet är det vanligt förekommande att personer skapar nästintill fiktiva personligheter. Det kan vara något så enkelt som att höja eller sänka sin riktiga ålder. Detta kan vara spännande, och bakom skärmen känner vi oss säkra. Men det kan även bli problematiskt om de vi lär känna skriver till oss på ett sätt som inte känns okej, eller om vi sammanblandar den påhittade identiteten med vårt verkliga jag.

Så hur skapar man en bra presentation på nätet? Dela in klassen i mindre grupper och be dem diskutera nedanstående punkter:

- Hur ser en bra presentation ut?
- Vem gör du din presentation för?
- Är de flesta ärliga i sina presentationer?
- Vad ger status på internet?
- Är texter eller bilder viktigast?
- Är det viktigt att de du pratar med har bilder publicerade på sig själva?
- Är det vanligt med sexiga bilder?
- Vad är en sexig bild? Skiljer det sig mellan bilder på killar och tjejer?
- Är det vanligt att få bilder spridda mot sin vilja?
- Finns det en fara med att lämna ut sig på nätet?

Be sedan eleverna att ta reda på hur kända bloggprofiler, influencers eller Youtubers, både manliga och kvinnliga, presenterar sig i sociala medier.

- Finns det några könsskillnader?
- Finns det skillnader i typen av bilder och videos som publiceras?
- Finns det skillnader i vad de skriver om?

Nätregler

Många skolor har en antimobbnings-, trygghets- och handlingsplan för om någon blir utsatt på skoltid, men saknar ofta förhållningsregler för internet. En bra idé då är att ta hjälp av eleverna.

Be eleverna att fundera över och skriva ner förslag på nedanstående frågor. Lista sedan samtliga förslag på tavlan och diskutera dem tillsammans. Målsättningen är att ha ett samlat dokument som kan implementeras på skolan och som kan verka rådgivande för enskilda elever som råkat illa ut.

- Hur kan skolan hjälpa till när det gäller sexuella kränkningar på internet?
- Vad kan man göra om en kompis råkar illa ut?
- Var kan man vända sig för att få hjälp?
- Hur ska man tänka inför en träff irl?
- Hur gör man för att anmäla olämpliga meddelanden på sociala medier?
- Vilka lagar gäller på internet?
- Vilka tips skulle du ge till ett yngre syskon?
- Hur säger man ifrån om någon pratar sex när man själv inte vill?

Heta stolen

Deltagarna sitter på stolar i en cirkel, och du säger ett påstående i taget. De som instämmer i påståendet reser sig, korsar golvet och sätter sig på en ledig stol. Instämmer man inte sitter man kvar på sin plats. Sätt dit en extra stol i händelse av att bara en elev reser sig och vill byta plats.

Efter varje påstående får två-tre elever motivera sina åsikter i den aktuella frågan och du kan även släppa ordet fritt om du vill. Alla har rätt till sin åsikt. Din uppgift är att förhålla dig neutral.

Påståenden:

- Jag kan mer om internet än vad lärarna kan
- Alla som vill får läsa om mig på internet
- Det är okej att lägga ut bilder på andra utan att fråga
- Många av mina internetkompisar har jag inte träffat i verkliga livet
- Många blir kränkta och trakasserade på nätet
- Det finns många vuxna som kontaktar barn och unga i sexuellt syfte på internet
- Majoriteten ljuger i sin presentation på sociala medier
- Man kan bli kär i någon man bara lärt känna över internet
- Det är lättare att få komplimanger på internet
- Det är lättare att flirta på nätet än i verkliga livet
- Man kan lära sig mycket om sex och kärlek på internet
- Det är svårare för killar att säga nej till sex
- Det är svårt att säga ifrån när någon försöker prata sex på internet
- Om man inledningsvis är med och flirtar får man skylla sig själv om det blir för mycket efter ett tag
- Det är lika vanligt att tjejer och killar får sexuella förslag på nätet
- Det är vanligt att lägga ut avklädda bilder på internet

Tips till barn och unga

Var kritisk när:

- En okänd person kontaktar dig
- Om personen skriver till dig på ett vuxet sätt
- Om personen tar upp frågor som rör sex
- Om personen frågar efter kontaktinformation (till exempel telefonnummer, adress och vilken skola du går på)
- Om personen vill träffas

Tips på hur du skyddar dig:

Konfrontera tidigt okända människor som kontaktar dig och be dem förklara varför de har kontaktat dig och tala om för personen att du har berättat om er konversation för andra.

Avbryt kontakten om du upplever konversationen som obehaglig, och tänk efter innan du lägger ut känslig personinformation på internet. Ge inte ut ditt hela namn, din e-postadress, hemadress, namn på skola eller foton till okända personer. Om du väljer att träffa någon internetkontakt i verkligheten ska du vara noga med att göra det på ett säkert sätt. Välj en plats med mycket folk, berätta för dina föräldrar och vänner om mötet, ta med en vän eller en vuxen och gå inte med på oplanerade möten. Om konversationen övergår i ett samtal av sexuell karaktär ska du berätta det för någon du litar på.

Skicka inte utmanande bilder, de kan komma att finnas kvar på nätet för evigt. Spara olämpliga konversationer. Du behöver inte läsa eller öppna bilder, men spara det i en namngiven mapp och kontakta någon du litar på.

Tips till föräldrar

- Prata med barnen om saker de sett och gjort på internet
- Besök de webbplatser som ditt barn använder
- Diskutera de risker som finns, exempelvis att det finns vuxna som söker kontakt med barn och unga i ett sexuellt syfte
- Diskutera vad som publiceras på nätet, prata om vikten av att inte skicka bilder till okända eller visa upp sig i webbkameran
- Om du misstänker att ditt barn blir utsatt, gör en polisanmälan (telefon 114 14)
- Vid misstanke, anmäl så snart som möjligt, det underlättar möjligheten för polisen att hitta chattloggar och andra bevis - spara det du kan av meddelandehistorik, och skriv även ut det på papper
- Kom ihåg att berätta för barnet att det aldrig är barnets fel

Referenser/inspiration

Brottsbalk 1962:700

Vad gör unga på nätet? av Elza Dunkels

Ungas integritet på nätet – En guide för föräldrar, pedagoger och andra viktiga vuxna

Vad är grooming? av S. Christianson och U. Rogland

Ungar och medier 2019, Statens medieråd

Ses offline? Ett metodmaterial om unga, sex och internet

www.kränkt.se

www.medieradet.se

www.mucf.se

www.umo.se

www.rfsu.se

www.rfsl.se

www.surfalugnt.se

www.killfragor.se

www.tjejjouren.se

www.bra.se

www.natvandrarna.se

www.polisen.se

Kontakta oss

019-368 07 50
info@aktivskola.org
www.aktivskola.org

AKTIV SKOLA